

ovenover Konsistoriums Sal, ansøgte Udvalget om, at det — da der ved fornævnte Bevilling ikke var blevet bevilget et Beløb af 500 Kr. en Gang for alle, som det tillige havde ansøgt om i Sommeren 1900, — maatte benytte hele den til Kontorhold og Lokale bevilgede Sum af 2000 Kr. fuldt ud i Finansaaret 1901—1902 for tillige at kunne anskaffe de til Lokalet fornødne Møbler. Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 6te Januar 1902 Udvalgets Andragende og oplyste, at der foruden det til Kontorhold medgaaende Beløb i Fremtiden vilde behøves til Lokalets Rengjøring, Opvarmning og Belysning 120—150 Kr., saaledes at der ikke vilde blive Anvendelse for 350 Kr. af det til Leje af Lokale bevilgede Beløb af 500 Kr., saa længe Udvalget havde Lokale paa Universitetet. Ministeriet meddelte i Skrivelse af 25de s. M. Tilladelse til Benyttelse af fornævnte Beløb i Finansaaret 1901—1902. Ved 3die Behandling af Finanslovforslaget for 1902—1903 blev det paa Universitetets Udgiftspost 7. n. opførte Beløb nedsat med 350 Kr. til 1650 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1901—1902 Tillæg B. Sp. 977—78 og 1137—42.

4. Akademisk Disciplin.

I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Københavns Politi Udskrift af Sager, som ved Københavns Kriminal- og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er, for saa vidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller Legater eller havde Bolig paa Kollegierne, blevet tildelt disse Studenter en Irettesættelse.

— Da Stud. med. N. N. og Stud. theol. N. N., der begge oppebar Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, i Juli 1901 vare blevne ansete med Bøder for at have foraarsaget Gadeuorden, blev den modtagne Udskrift af Sagen af Konsistorium tilstillet Regensprovsten, der meddelte Studenterne en alvorlig Irettesættelse.

Ligeledes bleve Udskrifter af Sager, ifølge hvilke Stud. jur. N. N. og Stud. jur. N. N., der begge oppebar Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, henholdsvis i August 1901 og i April 1902 vare blevne ansete med Bøder for at have foraarsaget henholdsvis Gadeuorden og Uorden paa en Vinkjælder, tilstillede Regensprovsten, der meddelte Studenterne en alvorlig Irettesættelse.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

1. Besættelsen af det ved Professor, Dr. jur. J. H. Deuntzers Udnævnelse til Konsejlspræsident og Udenrigsminister ledigblevne Professorat i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet med midlertidig Docent, Dr. jur. H. V. Munch-Petersen.

Efter at Kirke- og Undervisningsministeriet under 7de September 1901 havde udbedt sig Konsistoriums Forslag om Besættelsen af fornævnte

Professorat, indsendte Konsistorium under 18de s. M. en Skrivelse fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, hvori dette foreslog, at Embedet paa sædvanlig Maade opsloges ledigt, samt at de indkomne Ansøgninger tilstilledes Fakultetet til Erklæring.

Under 7de Oktober s. A. anmodede Ministeriet Konsistorium om at indhente Fakultetets Erklæring over den fra Dr. jur. H. Munch-Petersen, der i 1899 var blevet ansat som midlertidig Docent ved Fakultetet, jfr. Univ. Aarb. f. 1898—99 S. 18—20, indkomne Ansøgning.

Konsistorium indsendte under 17de s. M. en Skrivelse af 10de s. M. fra Fakultetet, hvori dette udtalte, at Dr. Munch-Petersen saavel ved sine videnskabelige Arbejder som ved sin Lærervirksomhed ved Universitetet havde godtgjort, at han var fuldt ud kvalificeret til at være Professor i Retsvidenskab. Konsistorium sluttede sig til Fakultetets Udtalelser.

Ved Skrivelse af 23de s. M. meddelte Ministeriet Konsistorium, at Dr. jur. *Hans Vilhelm Munch-Petersen* under 22de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor i Retsvidenskab ved Universitetet.

2. Honorar til Dr. jur. L. A. Grundtvig for at holde Forelæsninger og Øvelser for de juridiske Studerende.

Fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 27de November 1901 et Andragende, hvori Cand. jur. L. A. Grundtvig ansøgte om, at han maatte blive beskikket til midlertidig Docent under Fakultetet for at holde Forelæsninger og Øvelser samt deltage i Examensarbejdet indenfor de juridiske Fag efter Fakultetets nærmere Anvisning.

Kandidat Grundtvig anførte til Støtte for sin Ansøgning, at han, siden han i 1893 var blevet juridisk Kandidat, stadig havde følt sig hængende til den juridiske Læregjerning, og at han, efter at en af ham til Fakultetet indleveret Afhandling for Erhvervelsen af den juridiske Doktorgrad af Fakultetet var blevet antaget til Forsvar, nærede et levende Ønske om i saa vidt Omfang som muligt at gjøre Brug af den Ret til at holde Forelæsninger og Øvelser ved Universitetet, som han derved havde faaet Haab om at erhverve. Det vilde imidlertid være overmaade vanskeligt og vilde sikkert i Længden vise sig umuligt at forene en saadan Virksomhed med den omfattende Manuktionsvirksomhed, som han for Tiden var nødsaget til at beskæftige sig med til Erhvervelse af det nødvendige til Livsopholdet, hvorimod en Ansættelse som den ansøgte vilde sætte ham i Stand til at anvende sin fulde Kraft direkte i Universitetets Tjeneste. I den Tid, der var forløbet, siden han tog den fuldstændige juridiske Examen, havde hans Uddannelse været rettet paa Erhvervelsen af de Forudsætninger, som betinge en frugtbringende juridisk Lærervirksomhed. Han begyndte strax en omfattende Virksomhed som Manukteur i samtlige juridiske Fag med Undtagelse af Retshistorien. Med offentlig Understøttelse havde han dernæst foretaget forskjellige Rejser i Udlandet, derunder navnlig en større Rejse i 1896—98, paa hvilken han lagde Grunden til sit Arbejde for Doktorgraden, hvorhos han paa denne som paa de andre, mindre Rejser efter Evne havde stræbt at erhverve

Kjendskab til Studium og Retsliv ved Universiteter og Domstole i Tyskland, Norge og England. Han havde desuden fungeret som Sekretær ved Kommissionen til Udarbejdelse af Forslag til en Aktielov og virket som Lærer ved Indenrigsministeriets Feriekursus for Handelsskolelærere i de 4 sidste Aar samt bistaaet Højesteretssagfører Shaw med Arbejde i Retsager af større Betydning. Siden 1899 havde han havt Ansættelse som Assistent i Justitsministeriet. Han havde offentliggjort forskellige Anmeldelser af retsvidenskabelig Litteratur paa Civilrettens Omraade, en kortfattet Lærebog i Handels- og Vexelret, beregnet paa Undervisningen i Handelsskolerne, samt Artikler i Salmonsens Konversationslexikon. Hans Afhandling for Doktorgraden udgjorde 1ste Del af en samlet Fremstilling af Konnossementsretten, til hvis 2den Del han allerede havde gjort grundlæggende Arbejder. Medens Sørensen, den fremmede saavel som den nordiske, saaledes havde været hans særlige Studiumsgjenstand, havde han dog samtidig stræbt at uddybe sit Kjendskab til Juraen i dens forskellige Forgreninger. Dette i Forbindelse med hans praktiske Uddannelse turde han antage vilde gøre ham skikket til en Lærervirksomhed ved Universitetet paa de juridiske Hovedfag, nemlig Civilrettens Omraade.

Fakultetet udtalte i Skrivelse af 27de November 1901, at det levende maatte ønske at faa en Mand ansat i den ved Dr. jur. H. Munch-Petersens Udnævnelse til Professor ledigblevne Plads. Fakultetets Arbejde med Undervisning og Examen havde nemlig allerede nu naaet et saadant Omfang, at en 6te Lærer var nødvendig. Og skulde der ske Ændringer i det juridiske Studium og Examensvæsen — hvorefter Fakultetet i nær Fremtid agtede at gøre Indstilling — vilde Arbejdet voxe end mere, og hvis Indstillingen bifaldtes, nødvendiggjøre yderligere Forøgelse af Fakultetets Lærerkrafter. Fakultetet indstillede under disse Forhold, at der maatte blive tilstaaet Kandidat Grundtvig et aarligt Honorar af 2000 Kr., imod at han med Opgivelse af sin Manuduktionsvirksomhed holdt regelmæssige Forelæsninger og Øvelser for de juridiske Studerende samt bistod ved Examens- og andet Arbejde, alt efter Fakultetets nærmere Bestemmelse. Fakultetet bemærkede, at det ansaa Kandidat Grundtvig for fuldt ud kvalificeret til at beklæde en saadan Stilling, idet hans af Fakultetet til Forsvar for Doktorgraden antagne Afhandling om Konnossementer godtgjorde hans Dygtighed og Modenhed til at behandle videnskabelige, særlig civilretlige Æmner, ligesom det var Fakultetet bekjendt, at hans omfattende Virksomhed som Manuduktør havde vundet stor og udelt Anerkjendelse, saa at han, der tillige paa forskellige Maader havde arbejdet i det praktiske Retsliv, kunde forventes strax med Dygtighed at kunne besørge ogsaa den over de fleste Hovedfag rækkende Undervisning i Behandling af konkrete Retstilfælde. Fakultet tilføjede, at det med denne Indstilling ikke mente, at Spørgsmaalet om Besættelsen af et Professorat i Tilfælde af eventuel Vakance i nogen Maade burde anses foregrebet.

Endelig indstillede Fakultetet — for saa vidt Spørgsmaalet om Ansættelsen af en midlertidig Docent ikke strax maatte kunne træffes, — at Kandidat Grundtvig maatte bemyndiges til at deltage i de forestaaende juridiske Examineringer mod et Honorar af 600 Kr. Fakultetet bemærkede,

at en saadan Hjælp for det, som Kandidat Grundtvig var villig til og vel egnet til at give, var paatrængende nødvendig. Fakultetet havde ved de sidste Aars Examiner, delvis bistaaet af nuværende Professor Munch-Petersen, havt 5 à 6 Examinatorer. Ved denne Examen vilde det kun have 4, idet Professor Torp var syg og bortrejst, saaledes at han ikke kunde deltage i Bedømmelsen af de skriftlige Arbejder, og derfor, selv om han skulde kunne vende restitueret tilbage, før den mundtlige Examen begyndte, ikke vilde kunne deltage i denne. Hertil kom, at der havde meldt sig et usædvanligt stort Antal til begge Examenens Afdelinger, og at Professor Lassen maatte arbejde som Medlem af Kommissionen for en Reform af den nordiske Civillovgivning, ligesom der mulig, medens den mundtlige Examen varede, vilde blive holdt Møde i Kjøbenhavn af den samlede Kommission.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 7de December 1901 til Ministeriet Fakultetets Andragende, hvorefter der ved Ministeriets Skrivelse af 17de s. M. blev meddelt Cand. jur. L. A. Grundtvig Bemyndigelse til at deltage i de juridiske Examiner i Vinteren 1901—1902 mod et Honorar af 600 Kr., saaledes at dette Honorar afholdtes af den for Maanederne August til Oktober s. A. ledige Lønning for et Professorat under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Til 3die Behandling i Folkethinget af Finanslovforslaget for 1902—1903 blev der stillet Forslag om at optage i Texten til Universitetets Udgiftspost 7. a., til videnskabelige Formaals Fremme, følgende Anmærkning: „Det under Underkonto 2. til Dr. jur. H. Munch-Petersen bevilgede Honorar paa 2000 Kr. for at holde Øvelser, særlig praktiske, for de juridiske Studerende kan i samme Øjemed udbetales til Cand. jur. L. A. Grundtvig.“ Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget ved Finanslovforslagets 3die Behandling, jfr. Rigsdagstidende 1901—1902 Tillæg B. Sp. 977—78 og 1133—36, og Honoraret optaget paa Finansloven for 1902—1903.

Efter Ministeriets Indstilling blev det ved kgl. Resolution af 29de April 1902 bifaldet, at der af det paa Universitetets Udgiftspost 7. a. til videnskabelige Formaals Fremme disponible Beløb tilstodes Dr. jur. *Ludvig August Grundtvig* 2000 Kr. aarlig for at holde Øvelser, særlig praktiske, for de juridiske Studerende.

3. Professor i Statsøkonomi, Dr. jur. V. A. Falbe Hansens Afgang fra Universitetet og den ledigblevne Plads' Besættelse med en Professor i Lovkyndighed.

Ved Skrivelse af 12te April 1902 modtog Konsistorium fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet et Andragende, hvori Professor, Dr. jur. V. A. Falbe Hansen ansøgte om Afsked som Professor ved Universitetet fra 30te s. M. at regne. Fakultetet udtalte, at det levende maatte beklage, at Professor Falbe Hansen havde ment nu at maatte søge Afsked fra den Universitetsgjerning, som han i ca. 25 Aar havde røgtet med fremragende

Dygtighed, og ledsagede Ansøgningen med sin anbefaling i Erkendelse af det berettigede i de for denne anførte Grunde.

Fakultetet ansøgte dernæst om, at den saaledes eventuelt ledigblevne Plads i Fakultetet denne Gang — hvad der vel vilde stemme med de Regler, der gjaldt for denne Plads — maatte blive besat som et Professur i Lovkyndighed, at Pladsen paa sædvanlig Maade opsloges vakant og at der gaves Fakultetet Lejlighed til at udtale sig om Besættelsesmaaden, efter at det var gjort bekjendt med de fremkomne Ansøgninger.

Saavel de statsvidenskabelige som de juridiske Medlemmer af Fakultetet vare alle enige om denne Indstilling i Betragtning af, at det var paatrængende nødvendigt at skaffe en Forøgelse af de juridiske Lærerkrafter til mindst 7, hvilket vilde kunne opnaas i en nær Fremtid, hvis den Docentur, som i Slutningen af forrige Aar søgtes for Dr. jur. Grundtvig, ogsaa bevilgedes. Kun maatte man andrage om, at Ministeriet søgte Bemyndigelse til at tildele denne Docentur til en anden juridisk Videnskabsmand efter Fakultetets Indstilling for det Tilfælde, at Professuret i Lovkyndighed maatte tilfalde Dr. Grundtvig. Endelig skulde man fremhæve, at de statsvidenskabelige Kolleger vel ansaa det for rigtigt og retfærdigt, at det ledige Professur denne Gang besattes i Lovkyndighed dels af de anførte Grunde, dels fordi der ikke i Øjeblikket fandtes nogen statsvidenskabelig Aspirant til Pladsen, der i Henseende til personlige Kvalifikationer kunde staa Maal med de juridiske. Men hele Fakultetet maatte dog indtrængende betone, at det med den Udvikling, som det statsvidenskabelige Studium havde faaet i den sidste Menneskealder og med de særlige Krav, som ved Universitetet stilledes til de statsvidenskabelige Professorer, vilde være umuligt for to Professorer at fyldestgøre disse Krav. De statsvidenskabelige Fag spændte over saa vidtstrakte og forskjelligartede Omraader, og der forelaa paa hvert af disse en saa rig og stadigt voxende Litteratur, at det selv ved den hensigtsmæssigste Fordeling af Fagene imellem to Professorer vilde være umuligt for disse at følge med Udviklingen paa alle Omraader. Man skulde minde om, at der foruden de to Hovedfag: Nationaløkonomiens Theori med tilhørende almindelig økonomisk Politik og Danmarks Statistik med Statistikens Theori, der hvert for sig kunde lægge fuldt Beslag paa en Universitetslærers Tid og Arbejdskraft, fandtes saa omfattende og selvstændige Discipliner som: Bankpolitik, Handels- og Toldpolitik, Landbrugspolitik, Arbejderforholdenes Politik og Finansvidenskab, hvert med en omfattende Litteratur. At følge med paa alle disse Omraader, hvor tilmed de theoretiske Udviklinger maatte støttes af og underbygges med indgaaende statistiske Undersøgelser, og samtidig fyldestgøre Universitetsundervisningens Krav paa Forelæsninger og Øvelser, var i Virkeligheden uoverkommeligt for to Universitetslærere, og det vilde næsten blive umuligt for dem ved Siden deraf at finde Tid til Udarbejdelsen af Lærebøger og Haandbøger, hvis Udgivelse laa dem stærkt paa Sinde.

Kom nu til alt dette, at Nationaløkonomi ved den forestaaende Omordning af juridisk Embedsexamen foresloges optaget som et af Fagene ved denne og at der herved vilde stilles nye og ret betydelige Krav til de

statsvidenskabelige Professorer baade i Retning af Forelæsninger og Udarbejdelse af Lærebøger, maatte man meget indtrængende andrage om, at der, saafremt det nu ledigt blivende Professorat besattes med en Jurist, maatte blive beskikket en Docent i Statsvidenskaberne saa snart som muligt, og at der derfor paa det kommende Finanslovforslag for Aaret 1903—1904 maatte gjøres Forslag til denne Plans Realisation.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 12te April 1902 til Ministeriet saavel Professor Falbe Hansens Ansøgning som Falkultetets Andragende.

Ministeriet meddelte under 23de s. M. Konsistorium, at Professor Falbe Hansen under 22de s. M. var blevet entlediget i Naade og med Pension.

Det ledigblevne Embede blev derefter opslaaet som et Professorat i Lovkyndighed. Om Konkurrencen for de indkomne Ansøgere m. m. vil blive givet Meddelelse i Aarbogen for 1902—1903.

4. Bevilget Lønnings- og Pensionsanciennetet for Professor, Dr. med. K. B. Pontoppidan fra hans Ansættelse som Docent ved Universitetet.

Ved Skrivelse af 27de Juli 1901 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig Konsistoriums Erklæring over et af Professor, Dr. med. K. B. Pontoppidan — der under 10de s. M. var blevet udnævnt til Professor i Retslægevidenskab og offentlig Hygiejne ved Universitetet, jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 691—93, — indsendt Andragende om forhøjet Lønningsanciennetet.

Professor Pontoppidan bemærkede i sit Andragende, at han, efter at han paa flersidig Opfordring havde søgt og opnaaet Ansættelse som Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet, tillod sig at andrage om, at Ministeriet nu vilde tage Initiativet til, at der af de bevilgende Myndigheder blev ydet ham Kompensation for det økonomiske Tab, han led ved sin Forflyttelse. I saa Henseende oplyste han følgende om sit Overlægeembedes Indtægter. Den faste Gage var 4432 Kr. Hertil kom, at der i de sidste Aar paa Finansloven var blevet bevilget Sindsygeanstalternes Overlæger 600 Kr. til en Rekreatjonsrejse, saaledes at hans Løn paa Anstaltens Budget for indeværende Finansaar var opført med Summen 5032 Kr. Fra 15de Februar 1903 vilde der tilfalde ham et Alderstillæg, stort 400 Kr. Dernæst ydedes der ham aarlig 16 Favne Brænde eller for en Del Pengegodtgjørelse derfor, et Emolument, der med de sidste Aars Brændelspriser havde haft en Værdi af imellem 400 og 500 Kr. Endvidere havde han fri Bolig (12 Værelser, Udenomslejlighed samt Have). Endelig skulde han af mindre, men dog værdifulde Emolumenter nævne: Havesager, Kjørsel, Personhjælp og deslige. Det vilde saaledes forstaas, at Overtagelsen af et med en Begyndelseslønning af 3600 Kr. lønnet Embede var en stor økonomisk Tilbagegang og tillige for ham i hans forholdsvis fremrykkede Alder, 48 Aar, en ikke ringe økonomisk Risiko, hvorfor det formentlig ikke vilde findes ubilligt, at han ansøgte Ministeriet om at udvirke for ham: principaliter en Afrunding opad

af hans fremtidige Embedes Indtægter indtil Størrelsen af hans tidligere; subsidiært en forandret Beregning af hans Anciennet, saaledes at den blev regnet fra hans første Ansættelse som Docent ved Universitetet, den 1ste Januar 1888, i hvilken Henseende han tillod sig at minde om, at han i 10 Aar havde virket i den med Overlægepladsen ved Kommunehospitalets 6te Afdeling forbundne Stilling som Universitetslærer.

I den under 10de Oktober 1901 afgivne Erklæring bemærkede *Universitetets Kvæstor* følgende. I sit hidtil værende Embede som Overlæge ved Sindssygeanstalten for Nørrejylland ved Aarhus havde Professor Pontoppidan ifølge Lønningslov for Kongerigets Embedsmænd af 19de Februar 1861 § 23 været lønnet med en Begyndelseslønning af 4000 Kr., stigende for hver 5 Aars Tjeneste med 400 Kr. til 5600 Kr., hvortil der ifølge Lov af 26de Marts 1870 § 9 var kommet et aarligt Lønningstillæg af 432 Kr. Da Professor Pontoppidan som ansat i den nævnte Overlægeplads fra 15de Februar 1898 ved sin Overtagelse af Professorembedet ved Universitetet endnu var paa Begyndelseslønningen som Overlæge, havde han forladt en Pengelønning af 4432 Kr. Hertil var ved Bevillinger paa Finanslove kommet et Beløb af 600 Kr. aarlig til en Rekreatjonsrejse, fri Bolig med Have og et aarligt Emolument af 16 Favne Brænde. Under Henvisning til de af Professor Pontoppidan meddelte Oplysninger bemærkede Kvæstor, at det ikke af ham var opgivet, til hvilken Værdi han havde tænkt sig sin tidligere Fribolig ansat i en saadan Beregning af den af ham forladte samlede Embedsindtægt, som maatte gaa forud for den af ham principaliter ønskede Afrunding opad af hans nuværende Embedsindtægt. Heller ikke troede Kvæstor at burde komme ind paa en saadan nøjagtig Beregning, thi da det vistnok maatte anses for givet, at Lovgivningsmagten ikke ret vel kunde komme ind paa en principmæssig Erstatning til en Embedsmand af det Lønningstab, som han led ved at opnaa et af ham ansøgt nyt Embede — ligesom det da heller ikke var Kvæstor bekjendt, at der tidligere i Universitetsforhold var givet en paa en saadan Grundsætning støttet Bevilling — kunde han i Oplysningen om den af Professor Pontoppidan forladte Embedsindtægt, der saa betydeligt oversteg hans Begyndelseslønning som Professor, 3600 Kr., ikkun se en Støtte, men rigtig nok ogsaa en betydelig Støtte, for det af ham subsidiært fremsatte Andragende om en forandret Beregning af hans Anciennet som Professor, nemlig saaledes at den blev regnet fra hans første Ansættelse som Docent ved Universitetet, altsaa den 1ste Januar 1888.

Professor Pontoppidans Embedsvirksomhed siden det nævnte Tidspunkt indtil hans Udnævnelse til Professor ved Universitetet, fra 1ste September 1901 at regne, var saaledes fordelt: Fra 1ste Januar 1888—31te Marts 1892 extraordinær Docent ved Universitetet, fra 1ste April 1892—31te December 1897 ordinær Docent ved Universitetet og derefter med kgl. Beskikkelse af 15de Februar 1898 Overlæge ved Sindssygeanstalten for Nørrejylland ved Aarhus. Hans Ansættelse som extraordinær Docent ved Universitetet hidrørte fra den i Ministeriets Budget for 1888—89 indkomne nye Udgiftspost 7. h. „Extraordinært til Honorar til Overlægen ved Kommunehospitalets Afdeling for Sindssygdomme og Sygdomme

i Hjernen og Nervesystemet 2000 Kr.“, jfr. Universitetskvæsturens trykte Regnskabsberetning for 1888—89 S. 43. Af Anmærkningerne til Finanslovforslaget for 1888—89, Rigsdagstidende 1887—88 Tillæg A. Sp. 737—38, vilde det ses, at den Docentvirksomhed, der saaledes blev overdraget Dr. med. Pontoppidan, var en selvstændig Undervisning af de lægevidenskabelige Studerende i et for deres Studium nødvendigt Fag, og denne Omstændighed fik i Universitetets Lønningslov af 12te April 1892 sit Udtryk deri, at der i § 2 blandt dem, der medvirke under det lægevidenskabelige Fakultet som ordinære Docenter, blev opført en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Sindssygdomme og Sygdomme i Hjerne og Nervesystemet. Som ordinær Docent ved Universitetet virkede Professor Pontoppidan fra 1ste April 1892 til sin Fratræden som Overlæge ved Københavns Kommunehospital den 31te December 1897 for derefter at indtræde i den nu af ham fratraadte Overlægeplads. Medens hans samlede Docentvirksomhed ved Universitetet fra 1ste Januar 1888—31te December 1897 ifølge sin Beskaffenhed turde haabes at kunne medregnes i hans Lønningsanciennet som Professor ved Universitetet, vilde fra et helt andet Synspunkt hans Embedsvirksomhed som Overlæge ved Sindssygeanstalten ved Aarhus kunne anbefales til ogsaa i saa Henseende at komme i Betragtning.

Det vilde være bekendt, at den almindelige Lønningslov af 26de Marts 1870 i § 4 havde anerkjendt det Billighedshensyn, der kunde tale for, at en Embedsmand, der fra et Embede, for hvilket Alderstillæg efter Tjenestear ere bestemte, gaar over til et andet, i denne Henseende lignende Embede, medtager sin allerede erhvervede Lønningsanciennet. Dog er dette her sket paa den Maade, at saadanne Embeder ere inddelte i Klasser, indenfor hvilke Bestemmelsen alene finder Anvendelse, hvilket altsaa vil sige, at en saadan Medtagen af Lønningsanciennet finder Sted uden særlig Bevilling, saafremt de to Embeder, hvorom der er Tale, falde indenfor samme Klasse af Embeder, medens der udkræves særlig Bevilling ved Finanslov, for at det ovennævnte Billighedshensyn i modsat Tilfælde kan faa Betydning. Da nu de i den foreliggende Sag ommeldte to Embeder med Begyndelseslønninger 4000 Kr. og 3600 Kr. ikke tilsammen falde ind under Lovbestemmelsens Klasse af Embeder, for hvilke Begyndelseslønnen er mindst 2800 Kr., men ikke over 3600 Kr., vilde Medtagelsen af Lønningsanciennet her være afhængig af en særlig Bevilling, der dog turde ventes opnaaet, idet der — naar Lovgivningen havde erkjendt det billige i, at den Embedsmand, der fra et Embede med Begyndelseslønnings 3600 Kr. gaar over til et andet Embede med samme Begyndelseslønnings, medtager sin erhvervede Anciennet — syntes at være endnu større Grund til at lade den erhvervede Anciennet medfølge for den Embedsmand, der endog gaar nedad fra et Embede med Begyndelseslønnings 4000 Kr. til et andet Embede med Begyndelseslønnings 3600 Kr.

Efter de meddelte Oplysninger maatte Kvæstor paa det bedste anbefale, at der for Professor Pontoppidan søgtes bevilget en Lønningsanciennet fra 1ste Januar 1888. Da han var født i 1853, vilde han

derved opnaa en Lønningsanciennetet som Universitetsprofessor fra sit 35 Aar, og det vilde af en den 4de Oktober 1901 udarbejdet Fortegnelse over de øvrige lægevidenskabelige Professorers Lønningsanciennetet ses, at der ikke vilde være noget paafaldende i en saadan Velvillie overfor Professor Pontoppidan. Ifølge denne Fortegnelse var Gjennemsnittet for Lønningsancienneteten i dette Fakultet — enten erhvervet ifølge særlig Bevilling eller uden en saadan — indtraadt med en Alder af omtrent $37\frac{1}{4}$ Aar. Rigtigere vilde det maaske være kun at inddrage under Beregningen de Professorer, der ligesom Professor Pontoppidan ikke havde den Fordel i Forbindelse med selve Tiltrædelsen af Universitetsembedet at opnaa Fribolig eller Huslejeportion, men det vilde vise sig, at det nævnte Gjennemsnit, omtrent $37\frac{1}{4}$ Aar, ogsaa paa denne Maade blev uforandret.

Professor Pontoppidans Andragende gik ud paa en forhøjet Anciennetet overhovedet, altsaa ogsaa forhøjet Pensionsanciennetet, idet han uden særlig Bevilling ikkun vilde have Pensionsanciennetet fra sin Beskikkelse under 15de Februar 1898 til Overlæge ved Sindssygeanstalten. I denne Henseende bemærkede Kvæstor, at fornævnte Fortegnelse, idet den angav Lønningsancienneteten for de øvrige Professorer i det lægevidenskabelige Fakultet, netop ogsaa oplyste Pensionsancienneteten for disse. Dette havde væsentlig sin Grund i, at Bevillinger til „Lønningens“ Beregning fra et vist Tidspunkt havde ført Ancienneteten i denne Henseende tilbage til Embedsmandens første kongelige Udnævnelse, saaledes at den særligt bevilgede Lønningsanciennetet uden videre var faldet sammen med Pensionsancienneteten. I Principet derimod vilde formentlig en Bevilling af forhøjet Lønningsanciennetet ikke i sig selv medføre en tilsvarende Forhøjelse af Pensionsancienneteten, i hvilke sidste Henseende et nyt Moment i Overvejelsen kom til, nemlig Hensynet til at holde tilraade med Landets Pensionsbyrde. Derfor vilde det ogsaa ses, at der, da Lønningsancienneteten blev ordnet for Professor Bloch paa Finansloven for 1900—1901 ved en Anmærkning inden Linien under Universitetets Udgiftspost 1. a., udtrykkelig blev medtaget Ordene „og Pension“. I Anmærkningerne til Finanslovforslaget, Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1069—72, var dette begrundet med, at Professor Bloch ellers med en Lønningsanciennetet fra 1ste Februar 1886 først vilde have en Pensionsanciennetet fra 1ste April 1897. Hvad Professor Pontoppidan angik, skulde Kvæstor give sin bedste anbefaling til, at ikke blot hans Lønningsanciennetet, men ogsaa hans Pensionsanciennetet førtes tilbage til 1ste Januar 1888, ikke ud fra noget Princip om, at disse to Arter af Anciennetet altid burde følges ad; men under et Hensyn til, at der ellers syntes at ville blive et Misforhold imellem en Lønningsberegning fra 1ste Januar 1888 og en eventuel Pensionsberegning fra 15de Februar 1898, altsaa fra et Tidspunkt, da Professor Pontoppidan var 45 Aar gammel.

Konsistorium indstillede i Skrivelse af 25de Oktober 1901 til Ministeriet, at der til Finanslovforslaget for 1902—1903 maatte blive stillet et Ændringsforslag om i Universitetets Budget under Udgiftspost 1. a., til de normerede Professorer, at optage en Anmærkning inden Linien, saa-

lydende: „Professor, Dr. med. K. Pontoppidans Tjeneste i Henseende til Lønning og Pension beregnes fra 1ste April 1902, som om han var bleven ansat som Professor fra 1ste Januar 1888 at regne“. Konsistorium indsendte tillige en Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet, hvori dette anbefalede Professor Pontoppidans Andragende med Tilføjende, at Forhøjelsen formentlig burde regnes fra hans Ansættelse. Konsistorium anbefalede, at der paa Forslag til Lov om Tillægsbevilling for 1901—1902 søgtes bevilget ham forhøjet Lønning fra 1ste September 1901, fra hvilken Dag han havde oppebaaret Lønning som Professor ved Universitetet.

Til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovforslaget for Finansaaret 1902—1903 blev der stillet Forslag om, at „Professor Dr. med. K. B. Pontoppidans Tjenestetid i Henseende til Lønning og Pension beregnes fra 1ste September 1901, som om han var bleven ansat som Professor fra 1ste Jannar 1888 at regne,“ jfr. Rigsdagstidende 1901—1902 Till. B. Sp. 357—60. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg og vedtaget ved Finanslovforslagets 2den Behandling.

5. Besættelsen af det ved Professor, Dr. med. J. H. Chievitzs Død ledigblevne Professorat i normal Anatomi med Dr. med. F. C. C. Hansen.

Efter at Professor, Dr. med. J. H. Chievitz den 6te Oktober 1901 var afgaaet ved Døden, udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig under 14de s. M. Konsistoriums Forslag angaaende Besættelsen af det ledigblevne Professorat i normal Anatomi.

Konsistorium indsendte under 2den November s. A. til Ministeriet en Erklæring fra det lægevidenskabelige Fakultet, hvori dette foreslog, at det nævnte Professorat opsluges ledigt. Konsistorium bemærkede derhos, at der var tillagt Professoren i Anatomi en ekstraordinær Huslejhjælp som Vederlag for Inddragelsen af hans Embedsbolig til Brug for normal-anatomisk Museum, jfr. Rigsdagstidende 1889—90 Tillæg A. Sp. 3055—56 og Tillæg B. Sp. 981—82 samt Anmærkningerne til Finanslovforslaget for 1902—1903 Sp. 1089—90 og Univ. Aarb. f. 1889—90 S. 198, 552, 554 og 557.

Efter at Ministeriet under 22de November 1901 havde tilstillet Konsistorium den eneste indkomne Ansøgning fra Prosektor i normal Anatomi, Dr. F. C. C. Hansen, indsendte Konsistorium under 4de December s. A. en Erklæring fra det lægevidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte, at Dr. Hansen saavel ved sin Uddannelse som ved sine videnskabelige Arbejder, der havde skaffet ham et anset Navn, var vel kvalificeret til Posten. Fakultetet indstillede derfor, at han søgtes udnævnt til Professor. Konsistorium sluttede sig til Fakultetets Udtalelser.

Ved Skrivelse af 11te December s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at Dr. med. *Frederik Carl Christian Hansen* under 10de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor i normal Anatomi ved Universitetet.

6. Lønningstillæg til Bestyrerne af det pathologisk-anatomiske Institut og af det farmakologiske Institut mod Forpligtelse for dem til at bo i Nærheden af Institutterne.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 20de Maj 1901 2de af Fakultetet anbefalede Andragender fra Bestyreren af det pathologisk-anatomiske Institut, Professor, Dr. med. J. Fibiger og Bestyreren af det farmakologiske Institut, Professor, Dr. med. J. C. Bock om Lønningstillæg til dem, for at de kunde sættes i Stand til at tage Bopæl i Nærheden af Institutterne.

Professor Fibiger bemærkede, at det pathologiske Institut i Efteraaret 1898 havde opnaaet sin nuværende Skikkelse, da Institutets yderst faatallige Museumsværelser bleve forøgede med en Del Lokaler i Ejendommene Fredericiagade Nr. 18 og Bredgade Nr. 60. Der blev herved tilvejebragt Betingelser for videnskabeligt Arbejde af langt større Omfang, end det tidligere havde været muligt, og Virksomheden i Institutet var derfor ogsaa, trods Lokalernes Utilstrækkelighed og meget væsentlige Mangler, tiltaget meget betydeligt. Efter Institutets Udvidelse havde der foruden Bestyreren og de to Prosektorer til Stadighed arbejdet viderekomne yngre Videnskabsmænd — som Regel 3—4 ad Gangen — paa Institutet, hvorfra der i de forløbne Aar var offentliggjort videnskabelige Meddelelser. Ogsaa til enkelte Studenter, der ligesom Læger jævnlig søgte Raad og Oplysninger, havde der kunnet skaffes Arbejdspladser. Virksomheden var imidlertid ikke blot tiltaget ved, at der saaledes var tilvejebragt gunstigere Vilkaar for videnskabeligt Arbejde, men var ogsaa i væsentlig Grad blevet forøget ved, at det efter nyere Forbedringer af Konserverings- og Præparationstekniken havde vist sig nødvendigt saa hurtigt som muligt at tilvejebringe en ny Museums- og Studiesamling, svarende til Nutidens Fordringer, og en ny Samling af mikroskopiske Præparater, fremstillede med moderne Teknik. Ledelsen af de videnskabelige Undersøgelser paa Institutet og Bestyrelsen af det pathologisk-anatomiske Museum i Forbindelse med Virksomheden som Prosektor ved Frederiks Hospital paalagde Professoren i pathologisk Anatomi Arbejde af meget forskjellig Art og nødvendiggjorde et stadigt Opsyn med Institutet. Dettets normerede Arbejdstid var fra Kl. 9 til Kl. 5, men de videnskabelige Undersøgelser foretoges jævnligt paa andre Tider af Døgnet. De Viderekomne, der studerede paa Institutet, vare ofte yngre Læger, hvis Dag var fuldt optaget af Hospitalstjeneste og Lægepraxis, og som derfor kun kunde arbejde om Aftenen og tildels om Natten. Ligeledes krævede ogsaa adskillige Konserverings- og Præparationsarbejder samt Experimenter af forskjellig Art jævnligt Tilsyn paa disse Tider. Det vilde heraf fremgaa, at Institutbestyrerens Nærværelse kunde være nødvendig ikke blot til de forskjelligste Tider af Dagen, men ofte tillige om Aftenen og af og til om Natten. Hvis Bestyrerens Hverv skulde udføres fuldstændigt, var det derfor nødvendigt, at han havde sin Bolig paa selve Institutet, — en Ordning, som ogsaa for andre Instituter og Laboratorier, hvor Arbejdet krævede stadigt Tilsyn, havde været tilstræbt af Universitetet. Det var

dog ikke muligt at tilvejebringe Plads til en Bolig i den Bygning, i hvilken Institutet var beliggende, da alle Lokaler her vare tagne i Brug, Hvis Bestyreren imidlertid kunde bo i Institutets umiddelbare Nærhed, vilde han dog ogsaa herved være i Stand til at paase Institutets Drift paa en fyldestgørende Maade. For den ham tillagte Lønning saa han sig ikke i Stand til at bebo en passende Lejlighed i det Kvarter, hvor Institutet var beliggende, og han ansøgte derfor om, at der maatte blive tildelt ham en aarlig Understøttelse; der vilde da tillige kunde paalægges ham som bindende Forpligtelse at bo i umiddelbar Nærhed af Institutet.

Professor Bock bemærkede, at det farmakologiske Institut i Fredericiagade 18 og Bredgade 60 blev taget i Brug i November 1898, og at der i den derefter forløbne Tid var blevet udført videnskabelige Undersøgelser paa Institutet og udgaaet Arbejder fra dette. Først ved den paa Finansloven for 1900—1901 optagne Bevilling til Instrumenter og Undervisningsapparat og ved den samtidige Forøgelse af Institutets Annum blev Institutet imidlertid sat i Stand til at arbejde med større Kraft. I det forløbne Aar var der saaledes anstillet Undersøgelser i videnskabelig Retning af Institutets Bestyrer, dets Assistent og yngre viderekomne Videnskabsmænd, ligesom der paa den farmakologiske Studiesal var blevet givet Undervisning til de Studerende; endvidere havde jævnlig saavel Læger som andre søgt Raad og Oplysninger. Betingelsen for, at Arbejdet kunde drives med størst muligt Udbytte, var imidlertid, at Institutets Bestyrer havde Bolig i dets umiddelbare Nærhed og saaledes stadig var i Stand til at følge Arbejdet og de foreliggende Undersøgelser. Den normale Arbejdstid var fra Kl. 9 til Kl. 5, men det var jævnlig nødvendigt ogsaa at arbejde paa andre Tider. De Arbejder, med hvilke Bestyreren væsentlig vilde komme til at beskæftige sig — Undersøgelser angaaende Lægemedlers kemiske Sammensætning og deres Virkninger — vare nemlig af den Beskaffenhed, at de meget ofte vilde kræve hans Nærværelse ikke alene om Dagen, men ogsaa i Løbet af Aftenen og Natten. Mange Præparationer og Experimenter krævede, at der foretoges Observationer med faa Timers Mellemrum i Løbet af største Delen af Døgnet. Endvidere vare de Stoffer, med hvilke der arbejdedes, for en stor Del saa tilbøjelige til at sønderdeles ved Henstand, at Fremstillingen af dem ikke kunde udstrækkes over længere Tid, men, naar den var begyndt, maatte fortsættes uden Afbrydelse. Dernæst maatte det fremhæves, at det først i de seneste Aar havde været muligt her ved Universitetet at anstille experimentelle farmakologiske Undersøgelser; Institutets vekslede Assistenten og de, der søgte Institutet for dér at udføre videnskabelige Arbejder, manglede derfor endnu den nødvendige Fordannelse og maatte uddannes under Bestyrerens Ledelse. Det vilde af disse Grunde kunne indses, at det vilde være af største Betydning for Institutets Drift, hvis Bestyreren boede i den Bygning, hvor Institutet fandtes, en Ordning, som ogsaa for andre Instituter, hvor Arbejdet krævede stadigt Tilsyn, havde været tilstræbt af Universitetet. Det var imidlertid ikke muligt at indrette en saadan Bolig, da alle Værelser i Institutet vare tagne i Brug.

Konsistorium anbefalede i Henhold til den store Virksomhed, der var indtraadt for Institutterne, og under Henviſning til, at Bestyrerne ikke havde eller agtede at ſøge Praxis, Ansøgningerne, og indſtillede, at Universitetets Udgiſtpoſt 1. a., Lønninger efter Lov af 12te April 1892 § 5 til de normerede Professorer, i Finanslovforslaget for 1902—1903 maatte blive forhøjet med 1600 Kr. i det Øjemed, at der indtil videre kunde tillægges Professoren i pathologiſk Anatomi Fibiger og Professoren i Farmakologi Bock et Lønningstillæg af 800 Kr. hver mod Forpligtelse for dem til at tage Bopæl i umiddelbar Nærhed af den Bygning, hvori de af dem bestyrede Instituter ere anbragte.

Forslaget blev optaget paa Finanslovforslaget for 1902—1903 og i Anmærkninger til ſamme, jfr. Rigsdagſtidende Tillæg A. Sp. 1075—78, bemærkedes blandt andet: I et af de fornævnte to Professorer fremsat, af Konsistorium, det lægevidenskabelige Fakultet og Universitetets Kvæſtor anbefalet Andragende havde de begrundet, at den foregaaende Forandring og betydelige Udvidelse af Virksomheden ved de af dem bestyrede Instituter vilde gjøre det nødvendigt for dem at have Bopæl i Instituternes umiddelbare Nærhed, alſaa i et Kvarter af Byen, hvor Lejen langt vilde overstige, hvad de af deres Lønninger kunde afſe dertil, og de anholdt derfor om Lønningstillæg mod Forpligtelse for dem til at tage Bopæl i umiddelbar Nærhed af de paagjældende Instituter. Idet det først ſkulde bemærkes, at lignende Lønningstillæg mod tilsvarende Forpligtelse ikke var ukjendt ved Bestemmelsen af Lønninger for Beſtillingsmænd ved Universitetet uden Embedsbolig, maatte det fremhæves, at de indgivne Andragender ikke vare affattede, ſom om de paagjældende Professorer mente i et faſtſlaet Princip for Laboratoriebestyreres Lønningsmaade at have Støtte for deres Ønske, og et ſaadant Princip kunde heller ikke i Virkeligheden ſiges at være opſtillet af Lovgivningsmagten. Vel kunde det findes antydet i Forhandlingerne i Folkethingſtid. 1887—88 Sp. 4191 om Byggeforetagender for Universitetet, idet Finansudvalgets Ordfører under Hensyn til det nye plantefyſiologiſke Laboratorium havde udtalt, at „i den Henseende har Udvalget ikke haft nogen Betænkelighed, at hvor ſom helſt der er et Laboratorium, der ſtadig ſkal paſſes, og hvor der er Arbejder, der ofte foregaa Dag og Nat, og ſom ſkulde efterſes paa de forſkjellige Tider af Dagen og Natten, der er det en abſolut Fordring, at Beſtyreren bor i ſelve Bygningen.“ At der imidlertid ikke herfra kunde drages den Slutning, at der maatte tillægges en Laboratoriebeſtyrer Erſtatning, ſaaſremt Bolig ikke kunde tilvejebringes for ham i ſelve den Bygning, hvor Laboratoriet var anbragt, og at denne Slutning i hvert Fald ikke gjaldt, naar det paagjældende Laboratoriums Anbringelse var midlertidig, vilde ſes af en Udtalelſe af Finansudvalgets Ordfører i Folkethingſtid. 1892—93 Sp. 4335 med Hensyn til Laboratoriet for mediciniſk Bakteriologi, hvis nuværende Anbringelse dengang betragtedes ſom rent midlertidig. Men ogsaa om Anbringelſen af det pathologiſk-anatomiske Institut og det farmakologiſke Institut i den op til det kirurgiſke Akademi ſtødende Bygning paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade maatte det for Tiden ſiges, at den var midlertidig og ſaaledes ikke kunde medføre

noget Krav for de paagjældende Professorer som Bestyrere af de nævnte Universitetsinstituter paa Opfyldelsen af det nu af dem fremsatte Ønske. Derimod syntes de her nævnte Professorer i deres foreliggende Andragender udelukkende at have set paa Forholdene paa den Maade, at de ganske anerkjendte deres Forpligtelse til at færdes paa deres Instituter netop saaledes, som det i sin Tid i Folkethingstid. 1887 - 88 Sp. 4191 var udtalt om Laboratoriets Bestyrere i det hele, men at de ikke kunde se, hvorfra de skulde skaffe Penge til at indleje sig i det dyre Kvarter i umiddelbar Nærhed af Bygningen paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade, medens dette dog var en Betingelse for Opfyldelsen af deres Forpligtelse. Fra dette praktiske Synspunkt havde man ment at maatte tiltræde de foreliggende Andragender, saaledes at Lønningstillæget for hver af de nævnte Professorer bestemtes til 800 Kr., dog at dette udtrykkelig ikkun tillagdes dem indtil videre, saaledes at en Forandring i de bestaaende Forhold i det hele vilde kunne blive en Grund til helt eller delvis at inddrage det nævnte Tillæg. Til nærmere Oplysning i Henseende til dette Forslag til Bestemmelse af Beløbet skulde anføres, at de nævnte Professorer ikke havde Praxis og ikke agtede at søge Praxis, saaledes at det ikke ved Beløbets Fastsættelse var tænkt opnaaet at tilvejebringe en til Praxis tilstrækkelig stor Bopæl for dem.

Forslaget blev vedtaget af begge Rigsdagens Thing og Beløbet optaget paa Finansloven for 1902—1903.

7. Forslag om midlertidig Docent, Dr. phil. A. B. Drachmanns Udnævnelse til Professor extraordinarius i klassisk Filologi.

Fra det filosofiske Fakultet modtog Konsistorium under 30te Maj 1901 et Andragende fra midlertidig Docent, Dr. phil. A. B. Drachmann om, at han maatte blive ansat som extraordinær Professor i klassisk Filologi.

Til Begrundelse for sin Ansøgning anførte Dr. Drachmann, at han siden April 1892 havde været midlertidig Docent ved Universitetet, i de første 5 Aar med et Honorar af 2000 Kr., siden 1897 af 3000 Kr. I disse Aar havde han foruden at holde Forelæsninger og Øvelser saavel for Begyndere som for Viderekomne tillige regelmæssig deltaget i Examinationen til Skoleembedsexamen og lejlighedsvis ogsaa i andre Universitetsarbejder, saasom Bedømmelsen af Prisopgaver. I de sidste Par Aar havde han desuden fungeret som Sekretær i det af akademisk Lærerforsamling nedsatte Udvalg for folkelig Universitetsundervisning. Under disse Forhold var hans Virksomhed som Universitetslærer efterhaanden naturligt blevet det Centrale for ham, især efter at han fra Sommeren 1897 havde frasagt sig sin Plads som Forstander for de studerende Klasser ved N. Zahles Skole, og han havde nu naaet en saadan Alder (41 Aar), at et Ønske om at se sin Stilling fæstnet ikke vilde anses for uberettiget. Ved hans Ansættelse som midlertidig Docent blev der saavel fra hans egen som fra Universitetets Side lagt Vægt paa, at det store Antal af Studerende, som den daværende Ordning af Skoleembedsexamen medførte, gjorde en Forøgelse af Lærerkræfterne navnlig til mere elementær Under-

visning ønskelig. Dette Hensyn vilde ved den nu indførte Omordning af Examen vistnok træde noget i Baggrunden, men til Gjengjæld vilde der ved de forandrede Examenskrav lægges stærkere Beslag paa Universitetslærernes Kræfter saavel ved Afholdelsen af selve Examen som til Ledelse af de Øvelser af strængere videnskabeligt Indhold, der nu vilde faa en fremskudt Plads, navnlig i Hovedfagsstudiet; endelig ogsaa til at holde egentlige Examensforelæsninger over Realdisciplinerne. I begge de sidste Retninger havde han som Docent virket dels ved jævnlig at holde Øvelser i Laboratoriet, dels ved en større Forelæsning over romerske Antikviteter; og i begge Retninger vilde der antagelig under den nye Ordning blive lagt stærkere Beslag paa hans Arbejde. Til videnskabelig Produktion udover sin Docentvirksomhed kunde der i de første 5 Aar, da han ved Siden af det endnu nye Arbejde som Universitetslærer var stærkt optaget af sin Stilling som Forstander ved N. Zahles Skole, ikke blive megen Tid. I 1895 besørgede han en revideret Udgave af Madvigs Syntax i dens udførligere Skikkelse; desuden havde han i hele Tiaaret leveret enkelte Artikler og ikke faa Anmeldelser til Nordisk Tidsskrift for Filologi og til udenlandske Tidsskrifter, samt skrevet en Række Artikler over Æmner af latinsk Filologi til Salmonsens Konversationslexikon. Efter at han ved Understøttelse fra Carlsbergfonden var sat i Stand til at foretage en længere Udenlandsrejse (i 1895—96) og dernæst til at opgive sin Stilling som Forstander, havde han paabegyndt en Udgave af de gamle Pindarscholier, hvis første Bind nu var færdigt til Trykning. Ved en Rejse i Efteraaret vilde han gjerne samle Materiale til Udgavens Fortsættelse. Ifjor havde han, i Fællesskab med Professor Heiberg og Bibliothekar Lange, overtaget at levere en kritisk Udgave af S. Kierkegaards samlede Værker, saaledes at han besørgede de filosofiske Skrifter. Af disse vare de første (Frygt og Bæven og Gjentagelsen) ved at udkomme. Det vilde ikke ligge ham fjernt i Forbindelse dermed at holde en Forelæsning for et større Publikum over et eller andet Hovedskrift af Kierkegaard, ligesom han ogsaa kunde ønske engang at behandle et antikt Litteraturværk (i Oversættelse) eller et nyere Værk af fremmed (tysk) Litteratur paa lignende Maade, med Anvendelse af den klassiske Filologis Fortolkningsprinciper. Men for at kunne gjøre dette uden at forsømme andet Arbejde, maatte han helst i højere Grad end hidtil kunne samle sine Kræfter om sin Virksomhed som Universitetslærer. Det var hans Haab, at han maatte blive sat i Stand dertil ved Bevilling af denne Ansøgning.

Det filosofiske Fakultet udtalte, at Dr. Drachmann i den Tid, der var forløben, siden han i 1892 blev ansat som ekstraordinær Docent ved Universitetet, ganske havde fyldestgjort de Forventninger, Fakultetet nærede til ham, da det i sin Tid anbefalede hans Ansættelse. Maatte Fakultetet derfor allerede i Betragtning af det dygtige Arbejde, han i den lange Tid havde udført, saavel som af hans videnskabelige Begavelse og Evne til at vække de Studerendes Interesse, være stemt for at anbefale hans Andragende, saa vilde det være det endnu mere under Hensyn til den Forandring, der i den nyeste Tid var foregaaet ved Indretningen af Universitetets Skoleembedsexamina. Denne vilde nemlig med Nødvendig-

hed medføre, at der lagdes endnu mere Beslag end tidligere paa Universitetslærernes Kræfter, idet man vilde komme til betydelig mere indgaaende at beskæftige sig med de enkelte Studerende og deres Arbejder, og Dr. Drachmann, som havde været med til at give Stødet til den nye Ordning og nærede den varmeste Interesse for, at denne kunde blive ført ud i Livet paa den Maade, Fakultetet ønskede og tilsigtede, vilde da være en Lærer, som man i høj Grad maatte ønske at se knyttet til Universitetet paa de gunstigste Vilkaar, som det under de nuværende Universitetsforhold var muligt at opnaa for ham. Fakultetet ledsagede derfor Dr. Drachmanns Andragende med sin varmeste Anbefaling.

Konsistorium bemærkede i Skrivelse af 17de Juni 1901 til Ministeriet, at Dr. Drachmann allerede i 1887, altsaa for ca. 14 Aar siden, havde konkurreret om et Professorat i klassisk Filologi ved Christiania Universitet og sejret i Konkurrencen, idet Censurkomiteen med 3 Stemmer mod 2 og det akademiske Kollegium ligeledes med 3 Stemmer mod 2 indstillede ham til Professorpladsen, medens desuagtet den anden ældre Konkurrent blev udnævnt til Professor; da Dr. Drachmann derefter fra 1892 her ved Universitetet yderligere havde godtgjort sin betydelige Begavelse og Dygtighed, anbefalede Konsistorium paa det varmeste hans Andragende.

Forslaget blev ikke optaget paa Finanslovforslaget for 1902—1903 eller stillet under dettes Behandling.

8. Forslag om forhøjet Lønningsanciennetet for Professor i klassisk Filologi, Dr. phil. J. L. Heiberg.

Fra det filosofiske Fakultet modtog Konsistorium under 12te Oktober 1901 et Andragende fra Professor, Dr. phil. J. L. Heiberg om Forhøjelse af hans Lønning.

Professor Heiberg anførte til Støtte for sit Andragende, at han i Januar 1896, 41 Aar gammel, var blevet ansat som Professor paa yngst Lønning, efter at han siden 1884 havde været Medbestyrer af Borgerdydskolen i Kjøbenhavn med en aarlig Indtægt af 8000—9000 Kr. Grunden til, at han overhovedet modtog Professoratet, var væsentligt den, at det stod ham klart, at han ikke i Længden vilde kunne fortsætte sit videnskabelige Arbejde i det for ham ønskelige Omfang ved Siden af Virksomheden som Skolebestyrer. At han trods den betydelige Nedgang i Indtægter kunde gaa over til Universitetet, laa dels i, at han havde lagt nogle Penge op og til Hjælp beholdt 10 ugentlige Skoletimer, dels og fornemlig deri, at han som Vederlag for sin Part i Skolen havde betinget sig Andel i Skolens Overskud i de følgende 6 Aar. Denne Indtægt, som havde beløbet sig til mellem 1500 og 2000 Kr. aarlig, var nu bortfalden, og hans økonomiske Stilling var derved bleven saa daarlig, at han saa sig nødsaget til at søge den forbedret paa en eller anden Maade. At han henvendte sig til Staten, var begrundet paa, at han som Embedsmand vistnok maatte siges at være særlig uheldigt stillet i Forhold til sin Alder og sine tidligere Indtægter, og at der ved senere An-

sættelser af Professorer var taget Hensyn af lignende Art. En Anciennetetsforøgelse af 10 Aar eller en tilsvarende Gageforhøjelse i anden Form vilde hjælpe ham ud over de for ham vanskeligste Aar, hvor hans Lønning var ganske utilstrækkelig.

Det filosofiske Fakultet anbefalede paa det varmeste Professor Heibergs Andragende, idet det udtalte, at det var utvivlsomt, at han havde bragt pekuniære Offre ved at modtage Ansættelse ved Universitetet, og at der ved flere tidligere Lejligheder var blevet tilstaaet endog yngre Medlemmer af Fakultetet en ekstraordinær Lønningsforbedring, hvor det gjaldt om at sikre Universitetet videnskabelige Kræfter af Betydning i deres Fag.

I den af Universitetets Kvæstor afgivne Erklæring af 12te November s. A. udtaltes, at det af den Indstilling fra det filosofiske Fakultet, der gik forud for Professor Heibergs Udnævnelse til Professor ved Universitetet, jfr. Univ. Aarb. f. 1895—96 S. 21—22, vilde ses, at han ansaas for „selvskreven“ til dette Embede. Idet der blev henvist til hans omfattende videnskabelige Fortjenester, derunder hans Forening af dybtgaaende Kundskab i de klassiske Sprog og i Mathematik, blev det tillige fremhævet, at han var en anerkjendt dygtig Skolemand. Det turde heraf sluttet, at hans Skolegjerning ikke havde været betragtet som en ligegyldig Sag, men at man tværtimod havde set en Fordel for Universitetet i at erhverve til det filologiske Professorat en anset Videnskabsmand, der tillige havde Erfaring og Dygtighed som Skolemand. Men, hvis dette forholdt sig saaledes, syntes der — naar Professor Heiberg ved at forlade sin Skolegjerning for Videnskabens og Universitetets Skyld var gaaet betydelig tilbage i aarlig Indtægt — for Universitetets Vedkommende at være al Grund til at lade sin Interesse i Erhvervelsen af denne Mand træde frem i Tilvejebringelsen af bedre Lønningsvilkaar for ham end dem, som fulgte af de almindelige Lønningsregler. Den Omstændighed, at det var en *privat* Skole, ved hvilken Ansøgeren havde virket som Medbestyrer, kunde ikke antages at blive en Hindring for Lovgivningsmagtens Imødekommen imod en særlig Henvendelse til den i dette Anliggende. Til Oplysning om Lovgivningsmagtens Opfattelse af Lærergjerningen ved de *private* lærde Skoler kunde det nævnes, at den Tid, hvori en Adjunkt umiddelbart før sin Ansættelse ved en lærd Statsskole havde udført en i Art og Omfang tilsvarende Lærergjerning ved en *privat* lærd Skole, ifølge Lønningsloven for de lærde Skoler af 12te April 1892 § 1 d. kommer ham tilgode ved Beregningen af hans Alderstillæg, dog ikke udover 6 Aar, altsaa 2 Lønningstrin. Kvæstor bemærkede derhos, at han ifølge det anførte maatte anse en Bevilling af det af Professor Heiberg fremsatte Andragende om en Anciennetetsforhøjelse med 10 Aar for passende og efter sin særlige Begrundelse for at være uden Konsekvenser. At hans Anciennetet nu i hans ældre Aar blev rykket tilbage til hans 31te Aar, vilde stille ham saaledes som Professorerne saavel i det theologiske som i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet gennemsnitlig vare stillede, medens Gjennemsnits-Ancienneteten for samtlige Universitetets Professorer, ogsaa efter særlige Bevillinger for dem, begyndte med det 36te Aar. Lønnings-

ancienneteten for det filosofiske Fakultet begyndte med det 38te Aar; men hvis herfra kunde hentes nogen Betænkelighed ved at imødekomme Professor Heibergs Andragende, maatte denne antages at være bortfaldet derved, at Fakultetet paa det varmeste havde anbefalet dette. Endelig bemærkede Kvæstor, at det af hans Skrivelse til Konsistorium af 10de Oktober 1901 angaaende forøget Anciennetet for Professor Pontoppidan vilde have kunnet ses, at der nøje maatte skjelnes imellem Lønnings- og Pensionsanciennetet, saaledes at disse ikke uden videre fulgtes ad. At der imidlertid ogsaa i denne Henseende kunde vises Velvillie mod den tidligere Bestyrer af en privat lærd Skole, Professor Heiberg, maatte Kvæstor anse for ønskelig, og henviste i denne Henseende til, at det paagjældende Folkethingsudvalg ved fornævnte Bestemmelse i Lov af 12te April 1892 § 1. d. havde til Hensigt ogsaa i Efterløn at lade Lærerne ved private Skoler drage Fordel af denne deres Virksomhed, jfr. Rigsdagstidende 1891—92 Tillæg B. Sp. 1509.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 16de November 1901 paa det varmeste Professor Heibergs Andragende, idet det endvidere fremhævede hans Betydning som en saavel her i Landet som i Udlandet anerkjendt særlig fremragende Videnskabsmand, og indstillede, at hans Lønnings- og Pensionsanciennetet regnedes fra 1ste Januar 1886.

Til Finanslovforslagets 2den Behandling i Folkethinget blev der stillet Forslag om i Teksten til Universitetets Udgiftspost 1. a., Lønninger til de normerede Professorer, at optage følgende Anmærkning: Professor, Dr. phil. J. L. Heibergs Tjenestetid i Henseende til Lønning beregnes fra 1ste April 1902, som om han var blevet ansat som Professor fra den 1ste Januar 1886 at regne, jfr. Rigsdagstidende 1901—1902 Tillæg B. Sp. 359—62. Forslaget blev ikke tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg og forkastet ved Finanslovforslagets 2den Behandling, jfr. Folkethings-tidende s. A. Sp. 2770—71, 2791—92, 2803 og 2808.

9. Andragende om Oprettelsen af et ekstraordinært Professorat for Dr. phil. Georg Brandes.

Efter at et stort Flertal af Universitetets Professorer i en Henvendelse til Kirke- og Undervisningsministeren havde udtalt Ønsket om, at der maatte blive oprettet et ekstraordinært Professorat for Dr. phil. Georg Brandes, udbad Ministeriet sig i Skrivelse af 27de November 1901 — da det paatænkte at foreslaa Dr. G. Brandes bevilget et aarligt Beløb til fri videnskabelig Virksomhed og da det fandt, at Beløbet rettest burde afholdes af Kommunitetets Midler, — en Udtalelse fra Konsistorium om, hvorvidt der maatte have noget herimod at erindre.

I Skrivelse af 4de December s. A. til Ministeriet udtalte Konsistorium følgende: „*Et Flertal* (12 af Konsistoriums Medlemmer) mener — idet man tør gaa ud fra, at det ogsaa er Ministeriets Anskuelse, at Understøttelser til videnskabelig Virksomhed falder udenfor Kommunitetets Øjemed — ifølge de foreliggende Omstændigheder, om end under stærke Betænkeligheder, ikke at burde udtale sig imod, at der af Kommunitetets Midler

tilstaas Dr. phil. G. Brandes en aarlig Understøttelse. Dette Staudpunkt har Flertallet dog kun ment at kunne indtage, fordi det foreliggende Tilfældes extraordinære Beskaffenhed formentlig vil udelukke, at der fra denne Anvendelse af Kommunitetets Midler kan drages Konsekvenser for andre Tilfælde. *Et Mindretal* (Professorerne, Dr. H. Scharling, Dr. W. Scharling og Dr. H. Matzen) maa udtale, at en saadan Anvendelse af Kommunitetets Midler efter dets Formening ligger udenfor deres Bestemmelse og derfor ikke bør finde Sted.“

Til 2den Behandling af Finanslovforslaget for 1902—1903 i Folkethinget blev af Ministeriet stillet Forslag om paa Kommunitetets Budget at optage som Udgiftspost 20: Dr. Georg Brandes til fri videnskabelig Virksomhed 6000 Kr. I Ministeriets Skrivelse af 6te December 1901 til Folkethingets Finansudvalg udtaltes følgende: „Et stort Flertal af Universitetets Professorer har i en udførlig motiveret Henvendelse til undertegnede Minister udtalt Ønsket om, at der maa blive oprettet et ekstraordinært Professorat ved Universitetet for Dr. Georg Brandes, idet det i Henvendelsen er udtalt, at man har tænkt sig, at Stillingen skulde have Karakter af en Æresstilling for Dr. Brandes, saa at han bortset fra de almindelige Øvelser og Forelæsninger skulde være stillet saa frit, som han selv ønsker det, med Hensyn til det Pligtarbejde, der ellers paahviler Universitetslærerne, og saaledes, at han med Hensyn til Gageringsforhold skulde stilles saa højt, som det overhovedet er muligt for Universitetsprofessorer at naa. Idet jeg nu for mit Vedkommende ganske kan dele Ønsket om, at der tildeles Dr. Georg Brandes en fast aarlig Bevilling som en Anerkjendelse fra Universitetets og Statens Side, saavel som at Størrelsen af en saadan Bevilling bestemmes til Maximum af en Professorlønnning, finder jeg derimod paa Grund af Omstændighederne fremfor at lade Bevillingen fremtræde i den af Universitetsprofessorerne foreslaaede Form at maatte foretrække, at der tillægges Dr. Georg Brandes en livsvarig aarlig Understøttelse paa 6000 Kr. af Kommunitetets Midler til fri videnskabelig Virksomhed.“

Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, jfr. Rigsdagstidende 1901—1902 Tillæg B. Sp. 369—70, og vedtaget ved Finanslovforslagets 2den Behandling, jfr. Folkethingstidende s. A. Sp. 2772, 2778—79 og 2809. Efter at Forslaget ligeledes var vedtaget af Landstthinget, blev fornævnte Beløb optaget paa Finansloven for 1902—1903.

10. Besættelsen af det ved Professor, Dr. phil. V. Fausbølls Afgang ledigblevne Professorat i indisk-østerlandsk Filologi med Dr. phil. S. Sørensen.

Efter at Professor, Dr. phil. V. Fausbøll under 19de Marts 1902 efter Ansøgning var bleven entlediget som Professor i indisk-østerlandsk Filologi fra 30te April s. A., anmodede Kirke- og Undervisningsministeriet under 20de Marts s. A. Konsistorium om at indhente et Forslag fra det filosofiske Fakultet om Besættelsen af det ledigblevne Professorat, hvorhos Ministeriet under 11te April s. A. tilstillede Konsistorium en fra Dr. phil. S. Sørensen indkommen Ansøgning.

I Skrivelse af 15de April s. A. meddelte Fakultetet, at det paa et i fornævnte Anledning afholdt Fakultetsmøde enstemmigt blev vedtaget at udtale, at Fakultetet ansaa det for unødvendigt, at det fornævnte Professorat blev opslaaet som ledigt, da man i Dr. phil. S. Sørensen havde en Videnskabsmand, der i enhver Henseende maatte betragtes som kvalificeret og fuldt værdig til Pladsen, og ligeoverfor hvem ingen af dem, der kunde tænkes at ville optræde som Konkurrenter, alligevel paa nogen Maade vilde kunne komme i Betragtning. Fakultetet bemærkede, at en udførligere Motivering heraf formentlig vilde være overflødig, efter at det gennem Konsistorium havde modtaget Dr. Sørensens Ansøgning, i hvilken han selv havde givet en Fremstilling om sin omfattende og almindelig anerkjendte videnskabelige Virksomhed*), og til hvilken Fakultetet kunde nøjes med at henvise. Fakultetet indstillede, at det ledige Professorat besattes med Dr. Sørensen.

Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 23de April s. A. til Fakultets Udtalelser.

Ved Skrivelse af 9de Maj s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at Dr. phil. *Søren Sørensen* under 7de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Universitetet.

11. Andragende fra Professor, Dr. phil. C. U. E. Petersen om forhøjet Lønningsanciennet.

Fra Kirke- og Undervisningsministeriet modtog Konsistorium under 3die Oktober 1901 til Erklæring et Andragende fra Professor, Dr. phil. C. U. E. Petersen, der var blevet udnævnt til Professor i Kemi ved Universitetet fra 1ste s. M., om, at der maatte blive tillagt ham nogle Aars Lønningsanciennet, til Exempel saaledes, at den Tid medregnedes, i hvilken han havde været ansat som midlertidig Docent ved Universitetet.

Til Begrundelse af sit Andragende anførte Professor Petersen, at han i ca. 13 Aar havde holdt Forelæsninger ved Universitetet, fra 1ste April 1895 med Honorar som midlertidig Docent, og at han var i en fremrykket Alder, idet han var født i 1856. Endvidere anførte han, at han maatte give Afkald paa adskillige ekstraordinære Indtægter, som han tidligere havde kunnet paaregne, medens paa den anden Side hans nye Stilling vilde medføre flere forøgede Udgifter, saa at hans Udnævnelse, saa længe Begyndelseslønnen varede, næppe vilde blive nogen økonomisk Forbedring i hans Kaar.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet udtalte i Skrivelse af 23de Oktober s. A., at det af Hensyn til, at Professor Petersen i 13 Aar havde holdt Forelæsninger ved Universitetet og desuden havde udfoldet en betydelig litterær (videnskabelig) Virksomhed, paa det bedste skulde støtte hans Andragende.

Universitetets Kvæstor bemærkede i Skrivelse af 12te November s. A. følgende. Efter at der for Ministeriet var fremkommet Udtalelser om,

*) Jfr. herom Dr. Sørensens Andragende i 1899 om at erholde Honorar for Forelæsninger over indisk Filologi, Univ. Aarb. f. 1898—99 S. 27—30.

at de Undersøgelser, ved hvilke der fortrinsvis anvendes fysiske og matematiske Metoder til Løsning af kemiske Problemer, havde en stedse voxende Betydning ogsaa for den praktiske Laboratoriumsgjærning, saaledes at der, som det allerede var Tilfældet ved en stor Del af Universiteterne i Udlandet, ogsaa ved Universitetet i Kjøbenhavn burde ansættes en særlig Docent i denne Del af Kemien, blev der ved Finansloven for 1895—96 jfr. Rigsdagstidende 1894—95 Tillæg A. Sp. 917—18 og Univ. Aarb. f. 1893—94 S. 372—74, bevilget Dr. phil. C. U. E. Petersen, som allerede tidligere havde holdt Forelæsninger ved Universitetet, et Honorar under Universitetets Udgiftspost 7. a. for at holde Forelæsninger over Æmner fra den fysiske Kemis Omraader, foreløbig dog kun for et Aar. Denne Bevilling blev gjentagne Gange forøget for et Aar og gik derpaa ved Finansloven for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1897—98 Tillæg A. Sp. 993—94, over til at være en staaende Bevilling for den nævnte Docent. Honorarets Størrelse var oprindelig 1000 Kr., men det blev i 1899 af den til Ministeriets Raadighed værende Sum under Udgiftspost 7. a. 1. forhøjet med 300 Kr. til 1300 Kr. og endelig ved Finansloven for 1900—1901, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 467—68, forhøjet med 700 Kr. under Udgiftspost 7. a. 2. til 2000 Kr. Dr. Petersen var derefter fra 1ste Oktober at regne blevet udnævnt til Professor i Kemi ved Universitetet og Bestyrer af dettes kemiske Laboratorium med den normerede Begyndelseslønning af 3600 Kr. og Embedsbolig.

Med Hensyn til at Professor Petersen havde anholdt om, at hans Lønningsanciennet maatte blive beregnet fra den Tid, fra hvilken han blev ansat som midlertidig Docent, altsaa fra 1ste April 1895, paa Grund af den fremrykkede Alder, hvori han var blevet udnævnt til Professor, 41 Aar, bemærkede Kvæstor, at om det maatte erkjendes, at den gennemsnitlige Lønningsanciennet for Universitetets Professorer i det hele, saaledes som Forholdene, tildels tilfældigt, stillede sig og navnlig ogsaa under Hensyn til de for enkelte Professorer givne særlige Bevillinger, var indtraadt med det 36te Aar, medens Lønningsanciennet for Professorerne i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet gennemsnitlig var begyndt med en Alder af henved 37 Aar, syntes dog den for Professor E. Petersen allerede opnaaede Lønningsanciennet fra det 41de Aar ikke at staa i et særligt stort Misforhold til, hvad der var almindelig. Det maatte ogsaa bemærkes, at Andrageren i sit Fakultet havde to Kolleger, hvis Lønningsanciennet var indtraadt endel senere end hans egen. Angaaende Andragerens Udtalelse om, at han maatte give Afkald paa adskillige ekstraordinære Indtægter, som han tidligere havde kunnet paaregne, medens paa den anden Side hans nye Stilling vilde medføre forøgede Udgifter, saa at hans Udnævnelse, saa længe den ansatte Begyndelseslønning varede, næppe vilde blive nogen økonomisk Forbedring af hans Kaar, bemærkede Kvæstor, at det i denne Henseende vistnok maatte indrømmes, at den Professor, der begyndte med 3600 Kr. uden Embedsbolig, ganske anderledes kunde indskrænke sig efter denne ikke store Pengelønning, end naar han var forpligtet til at bebo en Embedsbolig, som ikke kunde

være indrettet efter lavere Lønningstrin. Men med Embedsboligen syntes dog altid nogen Fordel at maatte følge, og naar Andrageren overhovedet efter sin egen Udtalelse ikke ved sin Udnævnelse var gaaet tilbage i sin økonomiske Stilling, vilde der næppe være den tilstrækkelige Grund til Stede til at søge en forøget Lønninganciennitet bevilget for ham, thi hertil maatte der dog vel nærmest udfordres en ikke ringe Tilbagegang i aarlig Indtægt. Hertil kom, at selv om Andrageren i sin Professorindtægt for Tiden ikke havde mere end sine hidtilværende Indtægter, ordinære og ekstraordinære, tilsammen, saa var dog hans nuværende Indtægt bestemt til at stige efter Lønningsloven og forbundet med Pensionsret. Det skulde villigt erkjendes, at Opnaaelsen af et Professorat i Andragerens Alder og efter hans særlige, hidtilværende Indtægtsforhold ikke for ham havde den Betydning, som ogsaa efter hans af Fakultetet fremhævede videnskabelige Betydning maatte ønskes; men Kvæstor maatte dog, efter det foran anførte, antage, at det foreliggende Andragende ikke vilde kunne imødekommes uden Fare for betænkelige Konsekvenser.

Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 13de November 1901 til Ministeriet til Kvæstors Udtalelser.

12. Honorarer til Cand. mag. M. Knudsen og Dr. phil. Jul. Chr.

Petersen for at holde Forelæsninger henholdsvis over Fysik og Elektrokemi.

Efter at Dr. phil. C. U. E. Petersen var blevet udnævnt til Professor i Kemi ved Universitetet fra 1ste Oktober 1901, jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 701 og foran S. 1 og 35, modtog Konsistorium under 15de Oktober s. A. en Skrivelse fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette, under Henvisning til den nedenfor anførte Skrivelse af 3die September s. A. fra Professor, Dr. phil. S. M. Jørgensen og et Andragende fra Dr. phil. Jul. Chr. Petersen, ansøgte om, at et Beløb af 1300 Kr. paa Universitetets Udgiftspost 7. a. 1., der var blevet ledigt ved Dr. C. U. E. Petersens Udnævnelse til Professor, fra 1ste Oktober s. A. maatte blive tillagt Dr. phil. Jul. Chr. Petersen for at holde Forelæsninger og Øvelser i Elektrokemi samt for at medvirke ved Examinerne i almindelig Kemi.

Professor Jørgensen havde i fornævnte Skrivelse af 3die September s. A. bemærket, at Fakultetet i sin Indstilling om Dr. C. U. E. Petersen Ansættelse som Professor i Kemi havde henstillet, at fornævnte 1300 Kr. maatte blive anvendte i lignende Øjemed under Fakultetet, jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 701. Der sigtedes herved til to Ting. For det første vilde det være i høj Grad ønskeligt, man kunde næsten sige nødvendigt, at en særlig Gren af den fysiske Kemi, nemlig praktisk Elektrokemi, som Dag for Dag vandt i Betydning, saa at der i Udlandet var blevet oprettet ikke faa elektrokemiske Statslaboratorier, kunde blive doceret ved Universitetet, saa meget mere som man i Dr. Jul. Chr. Petersen havde en Mand, som baade i flere Aar havde beskæftiget sig med videnskabelige Undersøgelser i det nævnte Fag og ved disse blandt andet vundet Videnskabernes Selskabs Guldmedaille, og som havde havt Lejlighed til

grundigt at studere Faget hos en af dets første Autoriteter, Professor Nernet i Göttingen. I Foraarshalvaaret 1901 havde han ogsaa holdt Forelæsninger derover og en enkelt Dag hver Uge Øvelser deri i den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium. Her fandtes nemlig de vigtigste nødvendige Øvelsesapparater, medens Dr. Petersen af Carlsberg-fonden havde faaet Midler til Anskaffelse af finere Maaleinstrumenter, som vel egentlig vare bestemte til hans videnskabelige Arbejder, men, hvor det var ønskeligt, ogsaa fandt Anvendelse ved Øvelserne. Baa de nævnte Forelæsninger og de dertil sig sluttende Øvelser vare blevne fulgte med levende Interesse af Eleverne, hvad jo vel heller ikke kunde være anderledes, da Elektrokemien i den nyeste Tid havde omdannet nogle af de vigtigste kemiske Industrigrene fuldstændigt og stadig inddrog nye Felter under sit Omraade. Den anden Grund til, at Fakultetet maatte ønske Dr. Jul. Chr. Petersen tillagt fornævnte Honorar var, at det derved vilde blive muligt at sikre sig hans Medvirkning ved Universitetets og den polytekniske Lærestalts Examiner, idet det bestandig voxende Elevantal stillede meget store Fordringer til Professorerne. Dette Hensyn havde ogsaa været væsentlig medvirkende til, at hint Honorar i sin Tid tillagdes Dr. C. U. E. Petersen.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 20de November 1901 til Ministeriet Fakultetets Andragende.

Under 7de December s. A. indsendte Konsistorium endvidere en Skrivelse af 5te s. M., hvori fornævnte Fakultet som Supplement til sin Indstilling fremhævede, at en Docent i Kemi ikke kunde undværes, dels paa Grund af det overordentlig store Antal Studerende — alle Medicinere, alle Polyteknikere, alle Magistre og Skoleembedskandidater under Fakultetet —, dels paa Grund af Fagets store Omfang og meget forskjelligartede Grene, at en af disse Grene, Elektrokemien, i de sidste Aar havde faaet en saadan Vigtighed, at Kemikernes Laboratorieøvelser vilde mangle et væsentlig Led, naar de skulde savne Undervisning og Øvelser heri, at Dr. Jul. Chr. Petersen var den eneste her i Landet, der havde studeret dette Fag saaledes, at han kunde holde Forelæsninger og Øvelser heri, at han havde taget Doktorgraden og kun var lønnet som Assistent ved den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium, en Stilling, han med stor Dygtighed havde beklædt i over 10 Aar, samt at Fakultetet fremdeles varmt maatte anbefale Cand. mag. Martin Knudsen til den Plads som Docent i Fysik, hvortil det paa Grund af hans udmærkede Dygtighed allerede i forrige Aar havde indstillet ham, og hvortil der maatte siges at være en overordentlig Trang, men at det i høj Grad maatte beklage, om hans Ansættelse skulde ske paa Kemiens Bekostning.

Angaaende Forslaget om Kandidat Knudsens Ansættelse som Docent er Meddelelse givet i Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 776—77 og 784.

Til 3die Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1902—1903 blev der stillet Forslag om at forhøje Beløbet paa Universitetets Udgiftspost 7. a. 2. med 1200 Kr. I Motiverne oplystes følgende. I Henhold til et fra Professor, Dr. med. C. Christiansen indkommet Andragende blev der til 2den og 3die Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget

for 1901—1902 stillet Ændringsforslag, jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg B. Sp. 345—48 og 1349—52, om en Bevilling til forskellige Foranstaltninger, sigtende til at etablere en udvidet Undervisning i Fysik for dem, der forberede sig til Skoleembedsexamen i Fysik og til Magisterkonferens med Fysik. Bortset fra et Beløb af 5000 Kr., som ved 2den Behandling af Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1900—1901 blev bevilget til Anskaffelse af et enkelt større fysisk Instrument, blev intet af Forslagene fra Professor Christiansen tiltraadt af Rigsdagen. Som det vilde ses, gik et af disse ud paa at faa bevilget et Beløb af 1600 Kr. under Universitetets Udgiftspost 7. a. 2. til Honorar for en Docent i Fysik, der skulde overtage Forelæsningerne for de medicinske Studerende. Fra Professor Christiansen havde Ministeriet nu modtaget et Andragende, hvori han paany indtrængende anholdt om, at der maatte blive ansat en Docent i Fysik ved Universitetet, idet han til sine tidligere Udtalelser til Støtte for dette Forslag fremhævede den Omstændighed, at der til Overtagelsen af dette Hverv fandtes en fremragende Dygtighed i Cand. mag. Martin Knudsen, der havde vundet almindelig Anerkjendelse som Fysiker, nemlig ved sine epokegjørende hydrografiske Arbejder, hvorhos han gjentagne Gange med Ministeriets Tilladelse havde holdt Forelæsninger for Medicinerne og vist sig som en fremragende Docent, hvis Forelæsninger havde været ualmindelig godt besøgte. Ligesom nu saavel det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet som Konsistorium tidligere paa det bedste havde anbefalet Professor Christiansens Forslag, idet Fakultetet blandt andet havde udtalt, at der maatte siges at være en overordentlig Trang til Stede til Ansættelsen af en Docent i Fysik, maatte Ministeriet ogsaa for sit Vedkommende anse det for særdeles ønskeligt, at Professor Christiansens Andragende blev imødekommet saaledes, at der blev tillagt Cand. mag. Knudsen et Honorar paa 1600 Kr. I dette Øjemed foresloges Universitetets Udgiftspost 7. a. 2. forhøjet med 1200 Kr. Angaaende det ved Dr. phil. C. U. E. Petersens Udnævnelse til Professor i Kemi paa Universitetets Udgiftspost 7. a. 1. ledigblevne Beløb paa 1300 Kr., jfr. foran S. 1, bemærkedes, at Ministeriet i Henhold til en af Konsistorium anbefalet Indstilling fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet havde ment at burde tilstaa Dr. phil. Jul. Chr. Petersen dette Beløb som Honorar for at holde Forelæsninger og Øvelser i Elektrokemi samt for at medvirke ved Examen i almindelig Kemi, idet der henvistes til de af Fakultet foran anførte Oplysninger. Det bemærkedes derhos, at der foruden ovennævnte Beløb af 1300 Kr., endnu var et Beløb af 400 Kr. til Ministeriets Raadighed paa Udgiftspost 7. a. 1., hvilket Beløb agtedes tilstaaet Cand. mag. Knudsen, idet dette Beløb foresloges suppleret med 1200 Kr. af Konto 7. a. 2. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, jfr. Rigsdagstidende 1901—1902 Tillæg B. Sp. 977—78 og 1135—38 og Folkethingstidende s. A. Sp. 4280—81 og 4306, vedtaget af Rigsdagen og Forhøjelsen optaget paa Finansloven for 1902—1903.

Efter Ministeriets Forestilling blev det ved kgl. Resolution af 29de April 1902 bifaldet, at der af det paa Universitetets Udgiftspost 7. a. til viden-

skabelige Formaals Fremme disponible Beløb tilstodes Dr. phil. *Julius Christian Petersen* 1300 Kr. for at holde Forelæsninger og Øvelser over Elektrokemi samt for at medvirke ved Examinerne i almindelig Kemi og Cand. mag. *Martin Knudsen* 1600 Kr. for at holde Forelæsninger over Fysik.

III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

1. Den filosofiske Prøve.

1 Henhold til den ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for det filosofiske Fakultet, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 49, er det blevet tilladt 3 Studerende, der i Januar 1902 havde bestaaet Afgangsexamen for Studerende, at indstille sig til den filosofiske Prøve i Sommeren s. A.

— Ved Ministeriets Skrivelse af 14de Januar 1902 blev der, efter Fakultetets Indstilling, meddelt tvende Candidati pharmaciæ, der begge havde bestaaet Afgangsexamen i Sommeren 1901, Tilladelse til at indstille sig til den filosofiske Prøve i Januar 1902.

2. Forelæsninger og Examina under det theologiske Fakultet.

a. Prøve i patristisk Latin.

Kgl. Resolution af 5te August 1902 om Ophævelse af denne Prøve.

Fra det theologiske Fakultet modtog Konsistorium under 7de Marts 1902 et Andragende, hvori Fakultetet ansøgte om, at der maatte søges udvirket en kgl. Resolution, hvorved bestemtes, at den ved kgl. Resolution af 17de December 1849 anordnede Latinprøve for Theologer holdtes sidste Gang i Sommeren 1902, samt at fremtidig Karakteren for denne Prøve for deres Vedkommende, som allerede havde bestaaet den, ikke indførtes i Vidnesbyrdet for aflagt theologisk Embedsexamen.

Fakultetet anførte til Begrundelse for dette Andragende følgende. Fakultetet kunde, som Forholdene havde udviklet sig, ikke længere anse denne Prøve for formaalstjenlig. Vel kunde det ikke betragte Prøven i dens nuværende Form som unyttig; tværtimod maatte det erkjendes som heldigt, om det gennem en særlig Prøve søgtes sikret, at de Studerende havde læst et (mindre) Udvalg af den kirkelige Latinitet, derunder Confessio Augustana og et større Stykke af Apologia Confessionis, hvorved deres kirkehistoriske og dogmatiske Studium fik en meget ønskværdig Støtte. Men den *sproglige* Prøve — og dette var Latinprøvens egentlige Karakter — maatte den erkjende som temmelig illusorisk. For det Mindretal af Studerende, som vilde drive selvstændige videnskabelige Studier, ydede Prøven ikke tilstrækkeligt sprogligt Fundament, saa disse maatte dog paa anden Maade — paa egen Haand eller gennem akademiske Øvelser, der ogsaa i Fremtiden tænktes afholdte af Fakultetet — erhverve sig den fornødne sproglige Færdighed i at læse kirkeligt Latin; og for